

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Хмельницького фахового

коледжу Університету „Україна”

Ольга ПОЛЬОВИК

„01” 09 2025 р.

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Повна назва дисципліни (державною мовою)	Основи філософії та соціології
Спеціальність	110 Соціальна робота та консультування
Освітня програма	Соціальна робота
Рівень освіти	фахова передвища освіта
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Курс і семестр вивчення	2 курс, 1 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	4
Розподіл за видами занять та годинами навчання (вказуються відповідно до навчального плану)	Лекції 30/6 год. Семінарські 16/6 год. Самостійна робота 74/108 год.
Вид індивідуального завдання	реферат
Форма підсумкового контролю	залік
Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу	
Циклова комісія	соціально-економічних та загальноосвітніх дисциплін
Викладач	Ковтун Олександр Сергійович – кандидат соціологічних наук, викладач циклової комісії соціально-економічних та загальноосвітніх дисциплін Хмельницького фахового коледжу, кандидат педагогічних наук, доцент
Контактна інформація викладача для консультацій	Телефон інституту: (0382) 70-45-56 Електронна пошта: kovtuns2008@ukr.net Кабінет: 42
Анотація навчальної дисципліни	
Мета дисципліни	опанування здобувачами освіти основ філософії як форми світогляду людини; формування розуміння онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем людського буття та способів їх вирішення; формуванні основ соціологічного мислення для розуміння сучасних

	соціальних процесів, дій суб'єктів соціальних відносин, законів функціонування соціальних систем
Мета орієнтована на формування компетентностей	<p>Курс спрямований на вироблення таких загальних компетентностей, як:</p> <ul style="list-style-type: none"> –Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя –Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. <p>На вироблення таких спеціальних (фахових, предметних) компетентностей (ФК) як:</p> <p>здатність розуміти соціально-психологічні явища, процеси становлення, розвитку та соціалізації особистості</p>
Очікувані результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> –Аргументувати шляхи подолання проблем та обирати методи їх розв'язання. –Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень згідно з етикою соціальної роботи.
Перелік тем навчальної дисципліни	
<p>Змістовий модуль 1. Основи філософії</p> <p>Тема 1. Вступ до філософії.</p> <p>Тема 2. Генеза та соціокультурний статус філософії.</p> <p>Тема 3. Історія розвитку філософської думки.</p> <p>Тема 4. Напрями і школи сучасної філософії.</p> <p>Тема 8. Теорія пізнання та логіка.</p> <p>Тема 6. Філософське вчення про буття.</p> <p>Тема 7. Людина як предмет філософського осмислення.</p> <p>Тема 8. Соціальна філософія</p> <p>Змістовий модуль 2. Основи соціології.</p> <p>Тема 9. Соціологія як наука.</p> <p>Тема 10. Людина у суспільстві і суспільство у людині.</p> <p>Тема 11. Соціальна структура та соціальна стратифікація. Насильство та конфлікти як структурні феномени.</p> <p>Тема 12. Теорії середнього рівня: соціологія соціальних змін та соціологія культури</p> <p>Тема 13. Теорії середнього рівня: соціологія здоров'я, соціологія соціальної роботи</p> <p>Тема 14. Теорії середнього рівня: соціологія політики, соціологія права, соціологія війни та соціологія армії</p> <p>Тема 15. Основи організації та проведення соціологічних досліджень.</p>	
Рекомендовані джерела:	
Основна	
1. Литвинчук О.В., Муляр В.І. Філософія: навч. посібник. Житомир : Житомирська політехніка, 2021. 403 с.	

2. Філософія : навч. посіб. для здобувачів освіти гуманітар. факультетів / кол. авторів; кер. А.О. Приятельчук. Київ : Вадекс, 2021. 560 с.
3. Філософія. Вступ до курсу. Історія світової та української філософії. Фундаментальні проблеми сучасної філософії / В. Петрушенко. Львів : Львівська політехніка, 2019. 544 с.
4. Філософія: підручник для студ, аспір, викладачів / Людмила Рижак, Львів. Нац. Ун-т ім. І. Франка, Вид.2-ге, переро; допов., Львів: ЛНУ ім І. Франка, 2022. 648 с.
5. Історія української соціології. ХІХ-ХХІ: навчальний посібник / за редакцією В. П. Степаненка і К. В. Батаєвої. Київ: Інститут соціології НАН України, 2023. 566 С.
6. Ковтун О., Баранова С. Соціологія здоров'я: навчальний посібник. Київ: Університет «Україна», 2020. 156 С.
7. Штомпка П. Соціологія. Аналіз суспільства. Львів: Колір ПРО, 2020. 800 С.

Додаткова

8. Бертран Р. Історія західної філософії / пер. з англ.: Ю. Лісняк, П. Таращук. Харків : Фоліо, 2024. 861 С.
9. Лукашевич М., Тулекнов М. Соціологія: загальний курс. Київ: Каравела. 2004. 456 С.
10. Лютий Т. Пригоди філософських ідей Західного світу. Київ : Темпора, 2021. 384 с.
11. Нікітін Л. Вступ до філософії : навч. посіб. / Л. Нікітін, Київ : Центр учбової літератури, 2021. 256 С.
12. Норт Д. Насильство та соціальні порядки. Київ: Наш формат, 2017. 352 С.
13. Основи філософії : навч. посіб. / Л.О. Сандюк та ін.; за ред. М.Ф. Шмиголя. Київ : ЦУЛ, 2017. 412 С.
14. Сорокін П. Самогубство як соціальне явище. БФ «Паритет»: веб-сайт. URL : <https://paritetcf.org.ua/blog/pitirim-sorokin-samogubstvo-yak-suspilne-yavishhe>
15. Соціологія політики: Підручник / За ред. В.А. Полторака, О.В. Петрова, А.В. Толстоухова. Київ: Вид-во Європ. ун-ту, 2010. 244 С.
16. Філософія : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. 4-те вид., переробл. Харків : Право, 2023. 424 С.
17. Філософія: підручник [для студ, аспір, викладачів] / Людмила Рижак, Львів. Нац. Ун-т ім. І. Франка, Вид.2-ге, переро; допов., Львів.: ЛНУ ім І. Франка, 2022. 648 С.

Рекомендовані курси для поглибленого вивчення дисципліни (неформальна освіта):

1. Соціологія та соціальні дослідження: що, як, навіщо: онлайн-курс. *Prometheus*: веб-сайт. URL : <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/sociology-research-course/>
2. Практична соціологія для професіоналів медіа. *Prometheus*: веб-сайт. URL : <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/sociology-in-media-practice/>

Система оцінювання результатів навчання:

Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо. За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS. Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру. Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів. Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче. Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на

семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Реферативні дослідження та есе, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях. Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Накопичування рейтингових балів із навчальної дисципліни:

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ НА ЗАЛІКУ

Поточне тестування та самостійна робота											Залік	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					не більше 100		
T1	T2	T3	T4+ CP	МК 1	T5	T6	T7	T8+ CP	МК 2			ІНДЗ
6	6	6	18	9	4	4	4	18	9	10		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

*- залік складається у випадку, коли здобувач освіти не набрав необхідну кількість балів для автоматичного заліку, або ж хоче підвищити свій бал.

Шкала оцінювання результатів навчання:

Оцінка за 100-бальною системою			Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
			залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Політика курсу:

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми, відрахування.

Комунікаційна політика

Здобувачі освіти повинні мати активовану пошту. Обов'язком здобувача освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки та відвідування, перегляд інформації у Viber-групі, у розділі сповіщень на платформі Moodle. Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача освіти є робота з дистанційним курсом « _____ ». Усі

письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту кафедри.

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі освіти мають відвідувати лекційні та практичні (семінарські) заняття. Відсутність на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку здобувачів освіти і поліпшенню іміджу університету (інституту/коледжу). При дистанційній чи змішаній формах організації освітнього процесу відвідуваність занять стає тотожною відвідуваності та активності здобувача освіти (виконанню завдань).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі освіти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач освіти, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач освіти не згоден із оцінюванням його знань, він може оскаржити виставлену викладачем оцінку в установленому порядку.

Бонуси

Здобувачі освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій, отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання / до підсумкової оцінки.

Силабус відповідає змісту ОПП Соціальна робота (а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання) спеціальності І10 Соціальна робота та консультування, яка пройшла процедуру рецензування стейкхолдерами.

Силабус затверджено на засіданні циклової комісії з соціально-економічних та загальноосвітніх дисциплін, протокол від «28» серпня 2025 р. № 1.

ПОГОДЖЕНО:

Завідувач відділу

освітньої діяльності

Хмельницького фахового коледжу

Наталія ЛУЦКЕВИЧ

Голова циклової комісії

соціально-економічних та загальноосвітніх
дисциплін

Олександр ГАЛКО